

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

ปรากฏการณ์ของการเมืองไทยในปัจจุบันมีลักษณะโดดเด่นที่มีการเรียกว่า การเมืองแบบสองขั้วคือ ขั้วของกลุ่มที่เรียกว่ากลุ่มเสื้อเหลือง และอีกขั้วเรียกว่ากลุ่มเสื้อแดง ประเทศไทยติดบ่วงประวัติศาสตร์การเมืองด้วยการ “ยุบสภา” การประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในวันที่ 9 ธันวาคม 2556 ถือเป็นกาวยุบสภา ครั้งที่ 13 ในประวัติศาสตร์การเมืองไทย และนับเป็นครั้งที่ 3 ในรอบ 7 ปี ที่นายกรัฐมนตรีของไทยต้องฝ่าทางตันจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง นับตั้งแต่สังคมไทยถูกแบ่งแยกออกเป็น 2 ขั้วอย่างชัดเจน (“การเมืองไทยกับการยุบสภา”. ออนไลน์. 2556)

ในปี พ.ศ. 2547 เริ่มมีการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนซึ่งมีความเห็นว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ควรออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เนื่องจากข้อสงสัยในการบริหารประเทศของรัฐบาลที่อาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนในเรื่องต่างๆ รวมทั้งปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน และขยายตัวเป็นวงกว้างยิ่งขึ้นจากการนำของสนธิ ลิ้มทองกุล ในปี พ.ศ. 2548 ในนามพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) หรือกลุ่มเสื้อเหลือง การประท้วงต่อต้านส่วนใหญ่ประกอบด้วยกลุ่มชนชั้นกลางและชนชั้นสูงและพวกนิยมเจ้า ร่วมกับกลุ่มสันติอโศก ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงตามหาบัว และพนักงานของรัฐวิสาหกิจซึ่งต่อต้านการแปรรูป รวมทั้งสถาบันการศึกษาและปัญญาชน หลังจากที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยประกาศตัวเป็นทางการเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2548 การชุมนุมหลายครั้งถัดมาได้ปรากฏลักษณะของความรุนแรงเพิ่มขึ้น ถึงกับรังควานนักข่าว นักหนังสือพิมพ์ รวมทั้งกีดขวางการจราจรและการจัดงานกาชาดประจำปี

ในปี พ.ศ. 2549 อดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ไม่สามารถทนกระแสต่อต้านจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) ที่กำลังเริ่มก่อตัวขับไล่รัฐบาล จากกรณีขายหุ้นชินคอร์ปโดยไม่เสียภาษี จึงต้องประกาศยุบสภาในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 อย่างไรก็ตาม ในวันที่ 3 มีนาคม กลุ่มผู้ชุมนุมสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้มาชุมนุมที่ท้องสนามหลวงโดยมีผู้เข้าร่วมชุมนุมจำนวนมหาศาล ซึ่งในสื่อไทยระบุไว้ถึง 200,000 คน นับตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม 2549 เป็นต้นมา กลุ่มผู้สนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ได้เดินทางมาจากภาคเหนือและภาคอีสานเพื่อมาชุมนุมกันที่สวนจตุจักรหนึ่งสัปดาห์ก่อนการเลือกตั้งใหม่ กลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้าน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้เดินขบวนไปตามย่านการค้า สถานที่ประกอบธุรกิจและอาคารสำนักงานหลายแห่งจนต้องปิดทำการ ทำให้เกิดความเห็นต่างทางการเมืองและก่อให้เกิดความแตกแยกอย่างรุนแรงในสังคมไทย จนกระทั่งเกิด

เหตุการณ์รัฐประหาร ส่งผลให้ฝ่ายทหารในนามคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ภายหลังเปลี่ยนเป็นคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ) นำโดย พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ก้าวขึ้นสู่อำนาจและเข้ามามีบทบาททางการเมือง

การก่อรัฐประหารในประเทศไทย ซึ่งเกิดขึ้นในคืนวันที่ 19 กันยายน 2549 นำโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งมีพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน เป็นหัวหน้าคณะโดยโค่นล้มรักษาการนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งนับเป็นการก่อรัฐประหารเป็นครั้งแรกในรอบ 15 ปี รัฐประหารครั้งนี้เกิดขึ้นก่อนการเลือกตั้งทั่วไปเดือนต่อมา หลังจากที่การเลือกตั้งเดือนเมษายนถูกตัดสินให้เป็นโมฆะ นับเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่ดำเนินมายาวนานนับตั้งแต่เดือนกันยายน 2548 คณะรัฐประหารได้ยกเลิกการเลือกตั้งในเดือนตุลาคม ยกเลิกรัฐธรรมนูญ ตั้งยุบสภา สั่งห้ามการประท้วงและกิจกรรมทางการเมือง ยับยั้งและเซ็นเซอร์สื่อ ประกาศใช้กฎอัยการศึก และจับกุมสมาชิกคณะรัฐมนตรีหลายคน

พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้แถลงเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2548 ถึงสาเหตุในการยึดอำนาจและให้คำมั่นว่าจะฟื้นฟูรัฐบาลภายใต้ระบอบประชาธิปไตยภายในหนึ่งปี อย่างไรก็ตาม คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขประกาศว่าหลังจากการเลือกตั้งและการจัดตั้งรัฐบาลประชาธิปไตยแล้ว คณะปฏิรูปการปกครองจะเปลี่ยนไปอยู่ในรูปแบบของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ

ภายหลังรัฐประหาร คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้จัดตั้งรัฐบาลชั่วคราว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้แต่งตั้ง พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรีในวันที่ 1 ตุลาคม 2549 ต่อมาวันที่ 26 มกราคม 2550 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศเลิกใช้กฎอัยการศึกใน 41 จังหวัด แต่ยังคงไว้ 35 จังหวัด ซึ่งในช่วงดังกล่าว มีกลุ่มออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านการรัฐประหารหลายกลุ่ม นำโดยกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) โดยกล่าวหาว่า พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ยึดอำนาจและต้องการขับไล่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ และรัฐบาล พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์

ต่อมาพรรคพลังประชาชน ซึ่งถูกมองว่าเกี่ยวข้องกับทางการเมืองกับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ชนะการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 และจัดตั้งรัฐบาลผสม ทำให้พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งเคยเคลื่อนไหวต่อต้าน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ก่อนเหตุการณ์รัฐประหารมาแล้ว กลับมาชุมนุมอีกครั้งหนึ่งตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2551 เป็นต้นมา กลุ่มพันธมิตรได้ทำการ "ดาวกระจาย" ไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อกดดันให้นายกรัฐมนตรีสมัคร สุนทรเวช และนายสมชาย

วงศ์สวัสดิ์ ออกจากตำแหน่งก่อนจะยุติการชุมนุม เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิพากษายุบพรรคพลังประชาชน

ภายหลังการพ้นจากตำแหน่งของนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ได้มีการลงมติเลือกนายกรัฐมนตรีเมื่อเดือนธันวาคม 2551 ปรากฏว่านายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรสมัยรัฐบาลทักษิณ สมัคร และสมชาย ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทำให้กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติหรือ นปช. (กลุ่ม นปค.เดิม) หรือเสื้อแดง กลับมาชุมนุมอีกครั้งในปี 2552 ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ การประท้วงเริ่มลุกลามในเขตกรุงเทพมหานคร จนเกิดเหตุปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมทั้งฝ่ายต่อต้านและฝ่ายสนับสนุนรัฐบาล และประชาชนผู้อยู่อาศัยทั่วไป จนนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในกรุงเทพมหานครและพื้นที่โดยรอบอีกแห่งหนึ่ง และมีการกล่าวหาว่า "ถ้าใครมีความยินดีท่ามกลางความเสียหายของประเทศ จะถือว่าเป็นศัตรูของชาติ" นอกจากนี้ นายอภิสิทธิ์ยังออกพระราชกฤษฎีกาให้อำนาจแก่รัฐบาลในการเซ็นเซอร์การแพร่ภาพทางโทรทัศน์ และชุมนุมเรื่อยมาจนถึง พ.ศ. 2553 เพื่อกดดันให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ ถึงแม้ว่านายอภิสิทธิ์จะไม่ได้ยุบสภาตามที่ตามแรงกดดันของกลุ่มเสื้อแดงที่สนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ แต่สุดท้ายก็ได้ยุบสภาวันที่ 10 พฤษภาคม 2554 ตามที่ตนเองประกาศไว้ว่า หากบริหารประเทศเข้าที่เข้าทางแล้วจะยุบสภาทันที (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ออนไลน์, 2555)

ผลการเลือกตั้งเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2554 ปรากฏว่าพรรคเพื่อไทยได้เสียงข้างมากในสภาและนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีคนถัดมา ล่าสุดนายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้ประกาศยุบสภา เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2556 เพราะถูกกดดันจากฝ่ายต่อต้านที่คัดค้านร่างพระราชบัญญัติซึ่งนิรโทษกรรมความผิดทั้งหมดของทุกฝ่ายย้อนหลังไปถึงปี 2547 และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฯ 2550 เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดมาจากการเลือกตั้ง จนยกระดับกลายเป็นการจับได้ระบอบทักษิณ เป็นเหตุสำคัญที่มีประชาชนหลายกลุ่มแสดงการคัดค้าน สถานิรตไฟสามเสนเป็นสถานที่แรกในการชุมนุม ต่อมาในวันที่ 4 พฤศจิกายน 2556 นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ประกาศย้ายเวทีการชุมนุม โดยเคลื่อนขบวนไปปักหลักที่ถนนราชดำเนินแทน พร้อมทั้งยกระดับการชุมนุมโดยการบุกกรุกเข้ายึดบริเวณและอาคารสถานที่ราชการ และมีเหตุจลาจลบริเวณรอบนอกมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในวันที่ 29 พฤศจิกายน 2556 ที่ศูนย์ราชการฯ ถนนแจ้งวัฒนะ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ประกาศก่อตั้งคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หรือ กปปส. ประกอบด้วย ตัวแทนกลุ่มองค์กรประชาชนในสาขาอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มนักวิชาการ นำโดยนายสมบัติ ชำรงชัญญาวงศ์ เครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) กลุ่มประชาชนนักธุรกิจสีลม เครือข่ายนักธุรกิจ

เพื่อประชาธิปไตย กองทัพธรรม กองทัพประชาชนโค่นระบอบทักษิณ (กปท.) สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ (สรส.) เป็นต้น โดยมีนายสุเทพเป็นเลขาธิการของกลุ่ม เหตุการณ์ประท้วงยืดเยื้อ มีการเดินขบวนและชุมนุมประท้วง ปิดการจราจรในทางแยกสำคัญในกรุงเทพมหานคร ยึดสถานที่ราชการ การชุมนุมปิดกรุงเทพมหานคร ชุมนุมปิดกั้นหน้าสถานที่ราชการในจังหวัดต่าง ๆ เช่น บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดนนทบุรี นอกจากนี้ยังมีผู้ชุมนุมเข้าปิดกั้น หรือนำรถปราศรัยเข้าปิดกั้นศาลากลางบางจังหวัดในภาคใต้ และมีผู้ชุมนุมเข้ายื่นหนังสือต่อผู้ว่าราชการจังหวัด อาทิเช่น จังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต ยะลา ชุมพร สตูล ตรัง สงขลา กระบี่ และปัตตานี ต่อต้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2557 ในปัจจุบันสถานการณ์ความขัดแย้งยังคงดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ การยุบสภา 3 ครั้งหลังสุดเป็นผลมาจากความแตกแยกทางการเมืองของสังคมไทยที่แบ่งออกเป็น 2 ขั้ว นับตั้งแต่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) ภายใต้การนำของ พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ได้รัฐประหาร พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. ออนไลน์. 2556)

จากวิกฤตการณ์ทางการเมืองตั้งแต่ พ.ศ. 2549-ปัจจุบันทำให้ความตื่นตัวทางการเมืองของคนไทยสูงขึ้น การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีมากขึ้น สังเกตได้จากการพูดคุยถึงเรื่องความขัดแย้งทางการเมืองอย่างกว้างขวาง ประชาชนหันมาติดตั้งกล่องรับสัญญาณดาวเทียมเนื่องจากการดูโทรทัศน์ในช่องฟรีทีวีถูกปิดกั้นเนื้อหา และใช้โทรศัพท์มือถือและแท็บเล็ตในการติดตามข่าวสารบ้านเมืองได้ทุกที่และทุกสถานการณ์ จำนวนประชาชนที่เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปีที่เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติหรือกลุ่มคนเสื้อแดง พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยหรือกลุ่มคนเสื้อเหลือง และคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

ความขัดแย้งทางการเมืองนี้ พัฒนาจากความคิดแย้งทางความคิดเห็นและผลประโยชน์พัฒนาไปสู่การแสดงออกที่รุนแรงของการเรียกร้องที่มีการปิดสนามบิน การเผาทำลายศูนย์การค้า การปิดถนน การเผาบ้านเผาเมือง การเผาสถานที่ราชการ นอกจากนี้ ประชาชนส่วนหนึ่งแสดงออกของการสนับสนุนความเชื่อของตนเองกับคนรอบข้างอย่างหยาบคาย ไร้เหตุผล ปิดกั้น ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งในบริบทของการเป็นส่วนตัวของคนในครอบครัว ในที่ทำงาน สาเหตุที่ผลักดันให้เกิดความตื่นตัวออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองในครั้งนี้ คือ มีการลวงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ ปัญหาการคอร์รัปชัน พรรคการเมืองไม่มีสัจจะต่อพี่น้องประชาชน มีความพยายามออกกฎหมายนิรโทษกรรม และต้องการปฏิรูปการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงและมั่นคง

จังหวัดจันทบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งที่ประชาชนก็มีความตื่นตัวทางการเมือง จากการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองแบบสองขั้วในปัจจุบัน สืบเนื่องจากลำดับเหตุการณ์สำคัญดังนี้

ในปี พ.ศ. 2552 มีเหตุการณ์ที่แยกได้ชัดว่าประชาชนในจังหวัดจันทบุรีบางส่วนได้แบ่งแยกเป็น 2 ขั้ว คือ กลุ่มที่สนับสนุนทักษิณ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือกลุ่มเสื้อแดง และกลุ่มที่ต่อต้านทักษิณ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือกลุ่มเสื้อเหลือง

เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2552 กลุ่มเสื้อแดงเมืองจันทร์รักษ์ประชาธิปไตย นำโดยนายสำเร็จประจำเรือ อติตสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี เป็นประธานกลุ่มเสื้อแดง และนายประมวล เขียรประดิษฐ์ แกนนำเสื้อแดงร่วมกับชาวเสื้อแดง ได้จัดกิจกรรมชุมนุมกันที่สนามสามเหลี่ยมทุ่งนาเซย มีการจำหน่ายเสื้อและเทีตบ มีการโพนอินจาก พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และแห่ขบวนรอบตัวเมืองจันทบุรี โดยใช้รถจักรยานยนต์ รถยนต์ ประดับธงชาติ เครื่องเสียง มีพิธีกรกล่าวประณามรัฐบาลประชาธิปไตย ต่อมาในวันที่ 17 พฤษภาคม 2552 กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้ชุมนุมกันที่บริเวณสวนสาธารณะเทศบาลเมืองจันทบุรี โดยมีนายสุวิชาญ สุวรรณาคะ แกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ ชุมนุมเรื่องความถูกต้องในสังคมและการจะจัดตั้งกลุ่มพันธมิตรฯ เป็นพรรคการเมืองใหม่และเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2552 กลุ่มเสื้อแดงเมืองจันทร์รักษ์ประชาธิปไตยยังเข้าร่วมชุมนุมกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ที่ท้องสนามหลวง กรุงเทพมหานคร

เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2553 กลุ่มเสื้อแดงได้มีการชุมนุมกันที่สนามกอล์ฟสอยดาวไฮแลนด์ อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยมีการตั้งเวทีการปราศรัย กรณีเรียกร้องให้ตรวจสอบสนามกอล์ฟดังกล่าว บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนกว่า 4,000 ไร่ ในวันที่ 6 เมษายน 2553 นำโดย พล.ต.ต. พยุง ตรงสวัสดิ์ แกนนำคนเสื้อแดงจันทบุรี ได้นำกลุ่มพลังมวลชนคนเสื้อแดงจันทบุรีจากหลายอำเภอ อาทิ นายบุญส่ง กมลเศรษฐ์ แกนนำเสื้อแดงอำเภอสอยดาว และอำเภอโป่งน้ำร้อน ได้นำชาวเสื้อแดงรวมตัวชุมนุมกันที่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดจันทบุรี พร้อมรับฟังแกนนำ นปช. หากรัฐบาลมีการสลายการชุมนุมคนเสื้อแดงส่วนกลาง เสื้อแดงจันทบุรี พร้อมจะมีการบุกยึดศาลากลางทันที และจะมีการปักหลักการชุมนุมหน้าศาลากลางจังหวัดจันทบุรี จนกว่าแกนนำ นปช. จากส่วนกลางจะมีการให้ยุติการชุมนุม ต่อมาในวันที่ 9 เมษายน 2553 นายประมวล เขียรประดิษฐ์ ได้นำกลุ่มพลังมวลชนคนเสื้อแดงจันทบุรีเดินทางมาปิดล้อมบริษัทเคบีทีวี จันทบุรี หลังใช้ 2 มาตรฐานในการเผยแพร่ภาพแต่กลุ่มเสื้อเหลือง แต่ไม่เผยแพร่ภาพกลุ่มเสื้อแดงในการถ่ายทอดสดทางช่อง PTV ซึ่งกลุ่มเสื้อแดงชมการถ่ายทอดสดสัญญาณกันที่หน้าศาลากลางจังหวัดจันทบุรี ต่อมาวันที่ 7 ตุลาคม 2553

ชาวพันธมิตรฯ จันทบุรี ไปร่วมงานพิธีตักบาตรทำบุญที่บริเวณลานพระบรมรูป กรุงเทพมหานคร เพื่อระลึกถึงวีรชนผู้กล้าเสียสละจากเหตุปะทะกับเจ้าหน้าที่หน้ารัฐสภา เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2551

ในปี พ.ศ. 2556 ในวันที่ 30 มิถุนายน 2556 ได้มีกลุ่มหน้ากากขาว ชุมชนปราศรัยกันอย่างสงบบริเวณตลาดน้ำพุ เทศบาลเมืองจันทบุรี โดยปราศรัยถึงการทำงานของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2556 นายชวลิต ชนะวัฒน์ปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี แกนนำกลุ่มคนจันทร์รักษาดีพร้อมด้วยนายแสนคม อนามพงษ์ เลขานุการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี ได้นำกลุ่มคนจันทร์รักษาดีรวมตัวชุมนุมบริเวณลานหน้าศาลากลางจังหวัดจันทบุรี เพื่อคัดค้านพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม พ.ศ. 2556 จนกว่าจะยกเลิก ต่อมาในวันที่ 5 พฤศจิกายน 2556 กลุ่มแดงจันทบุรี นำโดยนางลัดดา สนวนวงศ์ แกนนำกลุ่มแดงจันทบุรีพร้อมสมาชิกเดินทางมายังศาลากลางจังหวัดจันทบุรี เพื่อยื่นหนังสือขอให้มีการสนับสนุน พระราชบัญญัติปรองดองและสนับสนุนให้รัฐบาลมีมติให้ผ่านพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมโดยยื่นให้กับผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี ต่อมากลุ่มแดงจันทบุรีได้เข้าไปทำลายป้ายคัดค้านพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม และเข้าร่วมทำร้ายคนที่มาต่อต้านคัดค้านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมที่บริเวณสี่แยกสถานีขนส่งจังหวัดจันทบุรี ทำให้มีผู้บาดเจ็บ 1 ราย

ในวันที่ 29 พฤศจิกายน 2556 นายแสนคม อนามพงษ์ และแกนนำกลุ่มรักษาดีจันทบุรี ได้นำมวลชน ในนามกลุ่ม “กลุ่มรักษาดีจันทบุรีต่อต้านระบอบทักษิณ” กว่า 2,000 คน จากทั้ง 10 อำเภอในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี มารวมตัวกันชุมนุมขับไล่รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และล้มล้างระบอบทักษิณ ทั้งนี้กลุ่มผู้ชุมนุมได้เรียกร้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี ออกมารับหนังสือและรับนกหวีด พร้อมดอกไม้จากผู้ชุมนุม ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี ได้รับนกหวีดและดอกไม้แต่ไม่ยอมเป่า ทำให้ผู้ชุมนุมไม่พอใจ จึงได้มีการตะโกนคำให้ออกไป จากนั้นกลุ่มผู้ชุมนุมได้เคลื่อนขบวนอารยะขัดขืนตระเวนไปตามสถานที่ราชการสำคัญของจังหวัดจันทบุรี ต่อมาวันที่ 2 ธันวาคม 2556 นำโดยนายสำเร็จ ประจำเรือ ได้มาชุมนุมแสดงพลังให้กำลังใจการทำงานของรัฐบาล พร้อมทั้งถือหนังสือขอเรียกร้องของมวลชนชาวจันทบุรีต่อต้านคนโกงที่ยื่นไว้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี และมอบดอกไม้ให้กำลังใจผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี ที่ไม่ยอมเป่านกหวีดตามข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุม และในวันที่ 9 ธันวาคม 2556 กลุ่มรักษาดีจันทบุรีต่อต้านระบอบทักษิณ ได้เดินทางมาชุมนุมที่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดจันทบุรี เพื่อแสดงพลังทางการเมืองตามนัดของ กปปส. จากส่วนกลาง โดยแกนนำได้กล่าวโจมตีการทำงานของรัฐบาลระบอบทักษิณพร้อมให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากรักษาการตำแหน่งต่าง ๆ บนรถเคลื่อนที่ 6 ล้อติดเครื่องขยายเสียง มีมวลชนถือธงหลากสีแน่นหน้าศาลากลางจังหวัดจันทบุรี และเหตุการณ์ล่าสุดเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2557 ที่ผ่านมากลุ่มคน

เสื้อแดงบุกใช้มีดฟันป้ายต่อต้านรัฐบาล โกงและประณามการใช้ความรุนแรงที่ติดไว้หน้าโรงพยาบาลพระปกเกล้าจังหวัดจันทบุรี

จากเหตุการณ์ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าภายในจังหวัดจันทบุรีมีความขัดแย้งทางการเมืองเกิดขึ้น มีการจัดตั้งหมู่บ้านเสื้อแดงตามอำเภอต่าง ๆ เช่น อำเภอเขาคิชฌกูฏ อำเภอสอยดาว อำเภอท่าใหม่ และอำเภอเมืองจันทบุรี ทั้ง 2 ฝ่าย มีแกนนำเป็นนักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพลระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น สามารถระดมมวลชนจากอำเภอต่าง ๆ เข้าร่วมชุมนุม แห่ขบวน เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ตามสถานที่สำคัญภายในตัวเมืองจันทบุรีได้

ผู้วิจัยได้เลือกกรณีศึกษาประชาชนท้องถิ่นในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี เนื่องจากอำเภอมะขามมีลักษณะความเป็นชนบทค่อนข้างสูง โดยประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีลักษณะทางสังคมแบบเครือญาติพึ่งพาอาศัยกัน ในขณะเดียวกันอำเภอมะขามมีพื้นที่ติดกับอำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี โดยความเจริญกระจุกตัวอยู่บริเวณที่ตั้งของวัดและโรงเรียน เมื่อเกิดสถานการณ์ทางการเมืองที่แบ่งออกเป็นสองขั้ว พบว่าชาวบ้านในอำเภอมะขามมีการตื่นตัวทางการเมืองออกเป็นสองขั้ว โดยชาวอำเภอมะขามส่วนหนึ่ง มีความนิยมในการบริหารของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ดังนั้นจึงเกิดความเชื่อว่าทักษิณถูกรังแก และรวมตัวกันเป็นกลุ่มเสื้อแดง โดยมีการเชื่อมโยงกับแกนนำอย่างเป็นระบบ เช่น ชาวบ้านตำบลวังแฉ่มมีการเชื่อมโยงผ่านแกนนำของนายประวัฒน์ อุตโมท อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) บัญชีรายชื่อพรรคเพื่อไทย ในส่วนของตำบลป้อมแก้ว และตำบลอ่างศิรียางส่วน เชื่อมโยงผ่านแกนนำหลัก เช่น นายจตุพร พรหมพันธุ์ หรือนายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ เป็นต้น โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2549 -2553 ในอำเภอมะขามมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนไม่ชอบการบริหารของรัฐบาลของพรรคประชาธิปัตย์ และมองว่าพรรคประชาธิปัตย์ไปแย่งชิงอำนาจมาจึงมีการเคลื่อนไหวตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น การจัดชุมนุมของแกนนำเสื้อแดงที่ตำบลป้อมแก้ว ตำบลมะขาม ภายในตัวเมืองจันทบุรีและกรุงเทพมหานคร (นาย ก. นามสมมุติ. สัมภาษณ์. 2557)

ในขณะเดียวกัน มีกลุ่มคนที่มีความเชื่อว่าสิ่งที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และพรรคพวกแฝงไปด้วยความทุจริต คอร์รัปชัน พวกเขา ก็รวมตัวกันเป็นกลุ่มของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ต่อมาพัฒนาเป็นกลุ่มที่รู้เท่าทันทักษิณและต่อต้านระบบการบริหารประเทศผ่านนโยบายประชานิยม กลุ่มคนดังกล่าวจะรวมตัวกันเคลื่อนไหวทางการเมือง แต่ไม่แสดงออกชัดเจนเหมือนกลุ่มเสื้อแดง แกนนำของกลุ่มต่อต้านทักษิณ ที่สัมพันธ์กับนักการเมือง และมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองเช่นเดียวกับกลุ่มเสื้อแดง ตัวอย่างเช่น บ้านปึก หมู่ 7 ตำบลวังแฉ่ม จำนวนประชากรทั้งสิ้นประมาณ 500 คน จำนวน 450 คน นิยมฝ่ายทักษิณ ขณะที่อีก 50 คน นิยมทางฝ่ายพรรคประชาธิปัตย์ 2 กลุ่มนี้จะไม่ทะเลาะกัน เพราะชาวบ้านรู้ว่าเป็นคนบ้านปึกด้วยกัน ต่างฝ่ายต่างรู้

บทบาทของตนเองและเลือกรับข้อมูลในทิศทางของตัวเอง อย่างกลุ่มที่เป็น กปปส. หรือกลุ่มคนเสื้อเหลือง ถ้าไปดูที่บ้าน จะเปิดทีวีดูช่อง ASTV สายล่อฟ้าหรือ Blue sky หากเป็นฝั่งกลุ่มคนเสื้อแดง จะเปิดทีวีดูช่อง Asia Update (นาย ก. นามสมมุติ. สัมภาษณ์. 2557)

ปรากฏการณ์ทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วในเขตอำเภอมะขามที่เกิดจากการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านทางสื่อมวลชน สื่อบุคคลและสื่อสังคม ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความคิดเป็นของตนเอง ส่วนหนึ่งก็เชื่อในผู้นำหรือแกนนำ โดยการชักชวนพูดคุยในส่วนของคนรู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน และส่วนหนึ่งติดตามข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เห็นได้ชัดจากการติดตั้งกล่องรับสัญญาณดาวเทียม เพราะแต่ละฝ่ายก็มีช่องจานดาวเทียมเป็นของตนเองชาวบ้านจะรับข้อมูลที่ทันสมัยสามารถรับชมได้ตลอด 24 ชั่วโมง

จากความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอมะขามดังกล่าว จึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษาว่าประชาชนในเขตอำเภอมะขามมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมากน้อยเพียงใด และอะไรที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข้อมูลทางการเมือง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับระดับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. คาดว่าผลวิจัยจะทำให้ทราบข้อเสนอที่จะทำให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น
2. คาดว่าผลวิจัยจะเป็นโครงการนำร่องในการศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในอำเภออื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตในด้านพื้นที่ของการศึกษา

พื้นที่ที่จะทำการศึกษา คือ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วย ตำบลมะขามท่าหลวง อ่างศิรี ภูมิ น้ตวิ และวังแฉ่ม

2. ขอบเขตในด้านประชากรของการศึกษา

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ทั้ง 6 ตำบล ได้แก่ ตำบลมะขาม ท่าหลวง อ่างศิรี ฉม้น บัถวี และวังแฉ่ม จำนวนทั้งสิ้น 24,396 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะกำหนดนิยามศัพท์เบื้องต้นไว้ดังนี้

การติดตามข่าวสารทางการเมือง หมายถึง ความถี่ในการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากภาครัฐ โดยอาศัยสื่อมวลชนต่าง ๆ

สังคมประกิตทางการเมือง หมายถึง การมีกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนในการเมืองเป็นประจำ การเคยเข้าร่วมกิจกรรมความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการเมือง การปกครองในท้องถิ่นหรือระดับชาติ

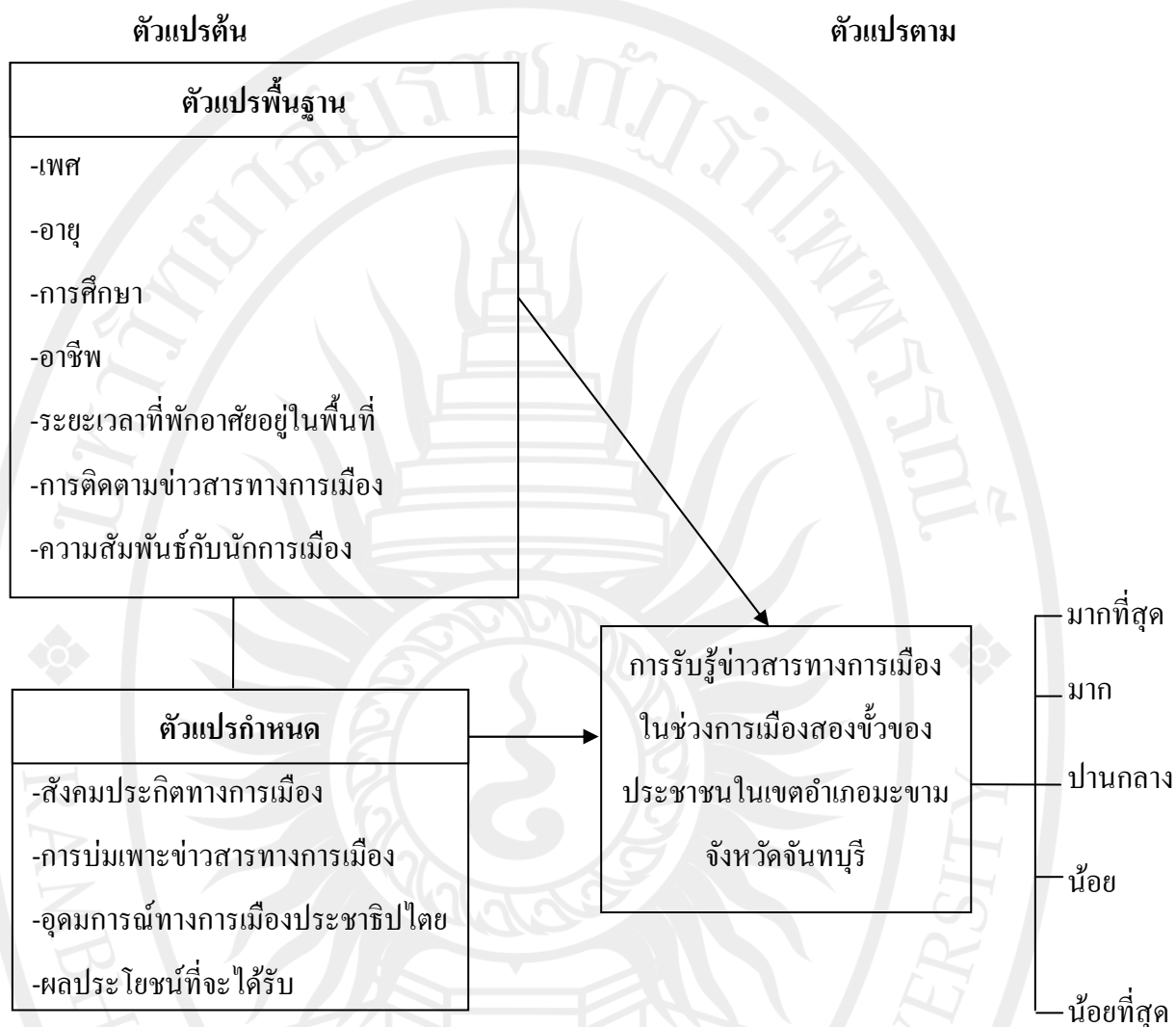
การบ่มเพาะข่าวสารทางการเมือง หมายถึง การเคยผ่านการเรียนวิชาการเมืองการปกครองหรือการเคยผ่านการอบรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง

อุดมการณ์ทางการเมืองประชาธิปไตย หมายถึง ความเชื่อในหลักสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ปกครองโดยเสียงข้างมาก การปกครองโดยใช้กฎหมายเป็นหลัก การแข่งขันเสรี การใช้สันติวิธีและการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ผลประโยชน์ที่จะได้รับ หมายถึง ผลตอบแทน ผลที่ได้จากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการสำรวจองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยสามารถแบ่งตัวแปรออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม

1. ตัวแปรต้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ การติดตามข่าวสารทางการเมือง ความสัมพันธ์กับนักการเมือง และตัวแปรกำหนด ได้แก่ สังคมประภิตทางการเมือง การบ่มเพาะข่าวสารทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมืองประชาธิปไตย ผลประโยชน์ที่จะได้รับ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

สมมุติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยสามารถกำหนดสมมุติฐานได้ดังต่อไปนี้

1. เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
2. อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
3. การศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
4. อาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
5. ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกันมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
6. การติดตามข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกันมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
7. ความสัมพันธ์กับนักการเมืองที่แตกต่างกันมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
8. สังคมประกิตทางการเมืองมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
9. การบ่มเพาะข่าวสารทางการเมืองมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
10. อุดมการณ์ทางการเมืองประชาธิปไตยมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
11. ผลประโยชน์ที่จะได้รับมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี